Ålands landskapsregering

Dokumentnamn	Nr	Sidnr
UTLÅTANDE	215 F1	1 (2)

Datum	Dnr
4.11.2020	ÅLR 2020/8454

Riksdagens skattedelegation
sara.kuitunen@eduskunta.fi

Hänvisning
RP 170/2020 rd

Kontaktperson
Avdelningsjurist Ida Hellgren

Ärende
Utlåtande om regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om temporär ändring av 4 § i lotteriskattelagen

Begäran om utlåtande

Riksdagens skattedelegation har bett om landskapsregeringens yttrande avseende regeringens proposition med förslag till lag om temporär ändring av 4 § i lotteriskattelagen.

Landskapsregeringen lämnade ett utlåtande till Finansministeriet i samband med beredningen av propositionen, och landskapsregeringens synpunkter framkommer till vissa delar i den proposition som lämnats till riksdagen.

Landskapets behörighet

Enligt 18 § 5 punkten i självstyrelselag för Åland har landskapet lagstiftningsbehörighet gällande landskapet tillkommande tilläggsskatt på inkomst och tillfällig extra inkomstskatt, landskapet tillkommande närings- och nöjesskatter, grunderna för avgifter till landskapet samt kommunerna tillkommande skatter.

Landskapet har vidare lagstiftningsbehörighet avseende spel och lotteriverksamhet. Lotteriverksamheten regleras i landskapslag (1966:10) om lotterier, och Ålands Penningautomatförenings (Paf:s) uppdrag framgår av landskapsförordning (1993:56) om Ålands Penningautomatförening och dess verksamhet.

I samband med att lotteriskattelagen (1992/52) infördes bedömde grundlagsutskottet i sitt utlåtande att lotteriskatten inte var en nöjesskatt,

och att det faktum att lotteriskatten beräknas på avkastningen av en näringsverksamhet inte skulle betyda att lotteriskatten var en näringsskatt. Landskapsregeringens bedömning är dock fortsättningsvis att lotteriskatten är att betrakta som en nöjes- eller näringsskatt, och att behörighetsfrågan inte kan anses slutligt avgjord eftersom lagstiftningsbehörigheten inte bedömts av Högsta domstolen enligt 60 § självstyrelselag för Åland.

Detta oaktat tillämpas lotteriskattelagen även på lotterier som anordnas på Åland. Dock så att lotteriskatt som uppburits på Åland återförs genom ett årligt anslag via statens budget till landskapet Åland.

Enligt 49 § ska den på Åland betalda lotteriskatten årligen återföras till Åland. Lotteriskatt som uppburits på Åland är en viktig och berättigad inkomst i landskapets budget. Enligt 44 § i självstyrelselag för Åland fastställer lagtinget landskapets budget.

Förlagets innehåll och landskapsregeringens utlåtande

I samband med behandlingen av statens budgetproposition för 2021 beslutade regeringen att förmånstagarna av avkastningen av penningmedel 2021 ska tryggas en finansieringsnivå som motsvarar 2019. Av kompensationen, 347 miljoner euro, ska 80 miljoner euro finansieras genom en sänkning av lotteriskatten.

Enligt 4 § 1 mom. i lotteriskattelagen är lotteriskatten för ett lotteri som anordnas med ensamrätt 12 procent av avkastningen. Med avkastning avses skillnaden mellan penninginsatsernas sammanlagda belopp och de vinster som utbetalats till spelarna. Enligt förslaget ska skattesatsen temporärt sänkas till 5,5 procent för 2021.

Sänkningen är anknuten till att Veikkaus Ab:s avkastning enligt delårsöversikten för första halvåret 2020 beräknas bli 300 miljoner lägre än beräknat på grund av coronaläget. Vid ingången av 2021 införs dessutom obligatorisk identifiering för fysiska spel vilket beräknas minska årsintäkterna med 150–200 miljoner euro. Ytterligare ett skäl till minskade intäkter är den skärpta konkurrensen till följd av utländska spelaktörer.

Syftet med propositionen är därmed att trygga de ekonomiska verksamhetsförutsättningarna för dem som får understöd som beviljas av Veikkaus Ab:s avkastning.

Av propositionen till lotteriskattelagen RP 15/1992 rd framgår avseende skattegraden att lotteriskatten inte får medföra att de som anordnar lotterier begränsar anskaffningen av medel för allmännyttiga ändamål. Det är alltså i enlighet med syftet bakom lotteriskattelagen att en balans ska finnas mellan skattegraden och tillgången på medel för allmännyttiga ändamål. Lotteriskattelagens skattegrad avseende lotterier som anordnas med ensamrätt tillämpas på två aktörer i landet, Veikkaus Ab och Paf. Vid ändringar av lotteriskattelagen borde därmed förhållandena avseende båda dessa skattesubjekt beaktas likvärdigt och förhållandena avseende enbart en av aktörerna borde inte fullt ut styra lotteribeskattning.

Beskattningen av Paf:s avkastning kommer att sänkas i motsvarande mån som Veikkaus Ab:s beskattning. I motsvarande mån som lotteriskatten sänks kommer avkastningen att jämförelsevis öka. Av den anledningen uppstår ingen nettoeffekt i landskapets budget med anledning av lagförslaget. Användningen av avkastningen är dock reglerad enligt landskapslag (1966:10) om lotterier, medan inkomsten av lotteriskatt inte är reglerad. Med anledning av ändringen inskränks därmed i praktiken lagtingets budgetmakt enligt 44 § i självstyrelselag för Åland.

Landskapsregeringen anser att det är otillfredsställande att lotteriskattepolitik som styr även åländska förhållanden har enbart rikets förhållanden som utgångspunkt. Även om Paf:s verksamhet drabbats negativt av corona-situationen, är det tydligt att ändringen görs med syfte att omfördela statliga intäkter från lotteriskatt till avkastning för förmånstagare med rätt till avkastning från penningspel i riket. Detta visar att det inte är ändamålsenligt att separera lagstiftningsbehörigheten avseende beskattningen av en näringsverksamhet från lagstiftningsbehörigheten avseende reglering av näringsverksamheten.

Landskapsregeringen konstaterar att landskapsregeringen fortsatt föredrar att erhålla inkomster för lotteriskatt enligt nuvarande skattegrad snarare än en förhöjd avkastning från Ålands Penningautomatförening.

Landskapsregeringen förutsätter vidare att temporära sänkningar av lotteriskatten enligt nuvarande system i framtiden kan genomföras enligt landskapsregeringens initiativ även för att säkerställa att verksamhetsförutsättningarna för förmånstagare på Åland inte försämras om Ålands Penningautomatförenings avkastning försämras.

Minister Torbjörn Eliasson

Avdelningsjurist Ida Hellgren